

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління,
документознавства та інформаційної діяльності**

ISSN 2617-4650

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

**Збірник наукових праць
Випуск 1-2, 2016 р.**

Рівне – 2016

Зміст випуску

<i>ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Валіулліна З.В. Корпоративні моделі забезпечення безпеки та економічного балансу у сучасних міжнародних економічних відносинах.....	7	
	Антонова С.Є., Присяжнюк М.М., Сафронюк О.Б. Державне регулювання розвитку економічного потенціалу Рівненської області на сучасному етапі.....	14	
	Гладченко А.Ю. Фактори впливу ТНК на державне управління економічною рівновагою.....	22	
	Миськовець Н.П. Державне регулювання розвитку екосистемного підприємництва в Україні.....	29	
	Притула М.Ю. Європейський досвід управління процесом раціонального природокористування.....	38	
	Сазонець І.Л., Шкоропад Н.О. Інструментарій забезпечення інформаційної безпеки регіону.....	45	
	Сазонець О.М. Світові стратегії інформатизації та тактика наздоганяючого розвитку України.....	50	
	Стець Н.В. Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств в умовах економічних трансформацій в державі.....	61	
	<i>СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Дидманидзе Ибраим, Донадзе Михаил, Кахидзе Реваз Основные принципы построения интегрированной информационной системы управления ВУЗов.....	67
		Дробко Е.В. Теоретичні аспекти удосконалення механізмів державного управління у сфері надання духовної допомоги учасникам бойових дій.....	74
Залужна А.Є. Теоретико-методологічні засади осмислення культурної політики держави.....		83	
	Зима І.Я. Визначення проблем реформування соціальної державної системи управління охороною здоров'я в Україні.....	88	

Корбутяк В.І., Даніловець К.М., Пилипчук А.В. Роль електронного документообігу в діяльності місцевих органів виконавчої влади.....	96
Маланчук Л.О., Романишина І.Д. Організації діловодства в органах місцевого самоврядування на прикладі сільських рад.....	101
Набочук О.Ю., Мартинюк С.В. Роль органів місцевого самоврядування в розвитку освіти Рівненщини: сучасний стан, перспективи.....	108
Тихончук Л.Х. Економічне регулювання державою міжнародної діяльності корпорації.....	115
Фесянов П.О., Білобран Т.В., Кобринчук А.С. Роль територіальних громад в економічному житті Луцького району Волинської області.....	121
Цецик Я.П., Мартинюк Г.Ф. Політика польської влади у галузі освіти на Волині у міжвоєнний період.....	126
Вимоги до оформлення статей.....	132

Issue's Contents

<i>ECONOMIC PROBLEMS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Valiullina Z.V. Corporative models providing for economic balance in present-day international economic relations.....	7
	Antonova S.Y., Prysiazhniuk M. M., Safroniuk O. B. State regulation of development of economic potential of the Rivne Region at the modern stage.....	14
	Hladchenko A. Y. Factors influence on governance TNC economic equilibrium.....	22
	Myskovets N.P. State regulation of development of ecosystem enterprises in Ukraine...	29
	Prytula M.Y. European experience of management of the process of rational authorization.....	38
	Sazonets I.L., Shkoropad N.O. Institution of institutional insecurity of the region.....	45
	Sazonets O.M. World strategies of informatics and the tactics of developing development of Ukraine.....	50
<i>STRATEGY AND TACTICS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Stets N.V. Effectiveness of farming agricultural enterprises in conditions of economic transformations in the state.....	61
	Didmanidze Ibraim, Donadze Mikhail, Kakhidze Revaz Basic principles of building an integrated information management system of universities.....	67
	Drobko E.V. Theoretical aspects of improvement mechanisms of public administration in providing spiritual assistance to combatants.....	74
	Zaluzhna A.Y. Theoretical and methodological bases of measurement of the cultural policy of the state.....	83
	Zyma I.Y. Determination of the problems of reforming the social state health care management system in Ukraine.....	88

Issue's Contents

Korbutiak V. I., Danilovets K.M., Pylypchuk A.V. The role of electronic documentary cooperation in the activities of local bodies of the executive authority.....	96
Malanchuk L.O., Romanyshyna I.D. Organizations of business in local government organizations by the case of agricultural council.....	101
Nabochuk O.Y., Martyniuk S.V. The role of local government organs in developing equal education: the modern state, perspectives.....	108
Tykhonchuk L.H. Economic regulation of the state of international corporate activity.....	115
Fesianov P.O., Bilobran T.V., Kobrynychuk A.S. The role of territorial groups in the economic life of Lutsk Region of the Volyn Region.....	121
Tsetsyk Y.P., Martyniuk H.F. Politics of the Polish government in the field of education in the intervention period.....	126
Requirements for Authors	132

[online/11-theory-and-practice-of-environmental-taxation.](#)

5. Siniaieva L. V. Ecological problems of Ukraine and ways of their solution / L. V. Siniaieva, R. I. Olexenko, I. M. Plaksina // Bulletin of the Sumy National Agrarian University. – 2007. – No. 4. – С. 12–15.

6. Shevchuk P. I. Comparative social policy in the countries of the European Union. Module / P. I. Shevchuk. – L. : LRIT NAPA, 2009. – 172 pp.

7. Salatiuk N. M. Foreign experience in environmental management and environmental protection / N. M. Salatiuk // Scientific works of NUKHT. – 2010. – No. 36. – P. 210–214.

8. Тренючук В., Веклич О. The Need for an Economic Model for Market Reforms in Ukraine // Economy of Ukraine. – 1997. – № 4. – P. 12–23.

9. Environmental policy integration in Europe. Administrative practice and culture. European Environmental Agency. – Brussels, 2006. – 50 p.

10. Fact and figures. Link between economy and environment. European Environment Agency. – Luxembourg. – 2006. – 24 p.

11. Market-based instruments for environmental policy. – European Environmental Agency. Brussels, 2005. – 120 p.

УДК 332.146.2(477)

Сазонець І. Л.,

д.е.н., професор

завідувач кафедри державного управління,

документознавства та інформаційної діяльності

Національний університет водного господарства та природокористування

Шкоропад Н. О.,

здобувач кафедри державного управління,

документознавства та інформаційної діяльності

Національний університет водного господарства та природокористування

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

Sazonets I. L.,

Doctors of Economics

Head of the Department of Public Administration,

Documentation and Information Activities

National University of Water and Environmental Engineering

Shkoropad N. O.,

applicant of the Department of Public Administration,

Documentation and Information Activity

National University of Water and Environmental Engineering

INSTITUTION OF INSTITUTIONAL INSECURITY OF THE REGION

В статті проаналізовано теоретичні підходи до визначення поняття «інформаційна безпека», подано етапи еволюції інформаційної безпеки в країні, виявлено інструменти забезпечення інформаційної безпеки на регіональному рівні та зроблено висновки щодо активізації процесу посилення інформаційної безпеки.

The article analyzes the theoretical approaches to the definition of "information security", presents the stages of the evolution of information security in the country, identifies the tools for ensuring information security at the regional level and makes conclusions regarding the activation of the process of strengthening information security.

Ключові слова: інформаційна, безпека, етапи, визначення, інструменти, регіональний
Keywords: information, security, stages, definition, tools, regional

Постановка проблеми. Політика інформаційної безпеки держави та корпоративних структур реалізується в процесі діяльності як органів державної влади, так і недержавних інституцій. Можна стверджувати, що політика інформаційної безпеки визначає зміст діяльності держави та її компетентних органів щодо регулювання інформаційних правовідносин і процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Закон України "Про основи національної безпеки України" передбачає наявність системи суб'єктів захисту інформаційної безпеки. Як зазначають відомі фахівці в галузі економіки інформаційних технологій Валиулліна З.В. [8], Джинджоян В.В. [9], Поляков М.В. [10], Сазонець І.Л. [11], Сазонець О.М. [12], Ханін І.Г. [13], одним із способів захисту інформаційної безпеки є створення відповідних державних інституцій, або введення до компетенції вже існуючих завдань щодо її підтримання. Але перед тим, як аналізувати питання створення державних інституцій в сфері захисту інформаційних систем є доцільним проаналізувати еволюцію

цього питання та сутність процесу захисту інформації.

Мета статті. У відповідності до визначених завдань, слід визначити метою статті розкриття сутності інформаційної безпеки, еволюції розвитку систем інформаційної безпеки в нашій країні, аналіз державних документів з цього питання та основні засоби забезпечення інформаційної безпеки на рівні регіону.

Виклад основного матеріалу. Зміст державної політики представляє собою волю держави, спрямовану на досягнення конкретної мети. Ця воля держави закріплюється у правових нормах, здійснюється за їх допомогою у процесі діяльності державних органів та інститутів. Правові норми спираються на відпрацьований науковцями методологічні питання, зокрема, в нашому випадку – питання, що стосуються інформаційної безпеки. Ціла низка авторів приділяла увагу дослідженню теоретичних основ цього процесу. В табл. 1 ми можемо побачити методологічні підходи та теоретичні визначення науковців поняття «інформаційна безпека».

Таблиця 1

Сучасні підходи до трактування поняття «інформаційна безпека»

Вчений	Короткий зміст поняття
З. Валиулліна	Стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, який виключає можливість заподіяння їм шкоди через неповноту, невчасність і недостовірність інформації шляхом розвитку інформаційно-інституційних інструментів державного управління
В. Богуш	Стан захищеності інформаційного середовища, який відповідає інтересам держави, за якого забезпечується формування, використання і можливості розвитку незалежно від впливу внутрішніх та зовнішніх інформаційних загроз.
В.В. Джинджоян	Стан захищеності інформаційного простору, який забезпечує формування та розвиток цього простору в інтересах особистості, суспільства та держави.
Н.Р. Нижник, Я.М. Жарков, В.Т. Білоус	Стан правових норм і відповідних їм інститутів безпеки, які гарантують постійну наявність даних для прийняття стратегічних рішень та захист інформаційних ресурсів країни.
Б.А Кормич	Захищеність встановлених законом правил, за якими відбуваються інформаційні процеси в державі, що забезпечують гарантовані Конституцією умови існування і розвитку людини, всього суспільства та держави.

продовження табл. 1

І.Л. Сазонець	Інформаційна безпека є системним, комплексним явищем яке притаманно для підприємств, що працюють в відкритому інформаційному середовищі та оперують з великими масивами інформації
О.М. Сазонець	Інформаційна безпека є складовою частиною діяльності міжнародних корпорацій в глобальному середовищі
О.І. Барановський	Стан захищеності національних інтересів України в інформаційному середовищі, за якого не допускається (або зводиться до мінімуму) завдання шкоди особі, суспільству, державі через неповноту, несвоєчасність, недостовірність інформації й несанкціоноване її поширення та використання, а також через негативний інформаційний вплив та негативні наслідки функціонування інформаційних технологій.
І.Г. Ханін	Інформаційна безпека є складовою частиною загальної безпеки корпорацій інноваційного типу, стратегічних корпорацій та підприємств воєнно-оборонного комплексу

Сьогодні в нашій країні створюється дієвий державно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки. Державно-правовий механізм інформаційної безпеки – це впорядкована сукупність інститутів держави, задіяних у процесі формування і впровадження політики

інформаційної безпеки, внутрішні та зовнішні ролі і відносини якої регулюються системою правових норм та принципів.

Дослідження розвитку цього процесу дозволило встановити періодизацію розвитку інформаційної безпеки в нашій країні з моменту набуття нею незалежності. (рис. 1).

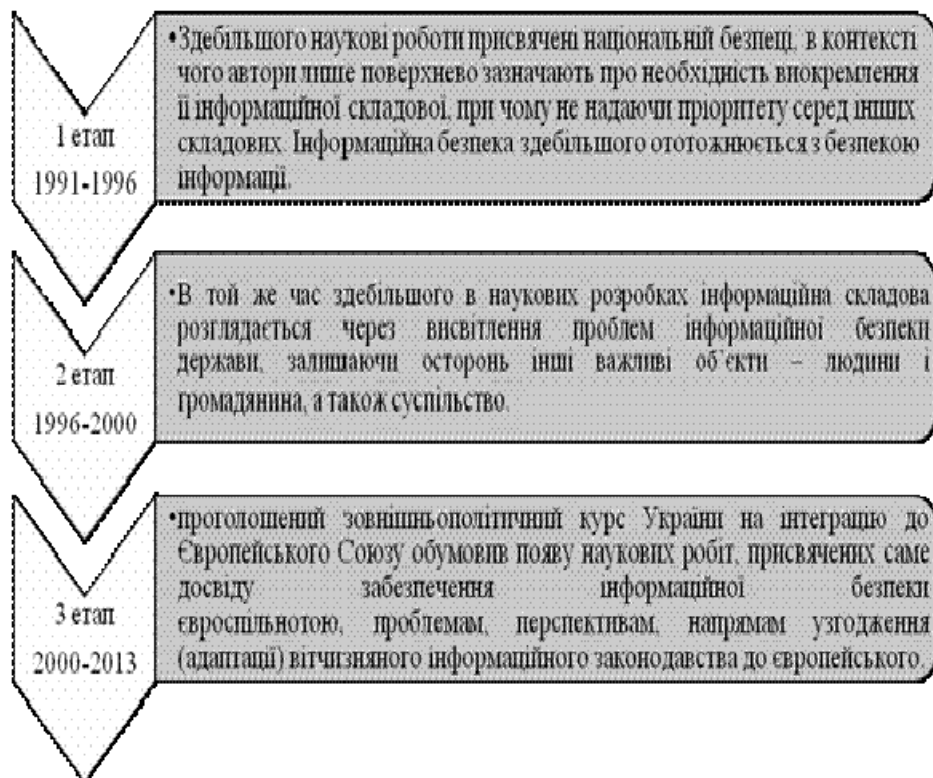

Рис. 1. Основні етапи становлення інформаційної безпеки в Україні

Перелік інституцій, які можуть виробленні конкретних політичних рішень, приймати участь у проведенні політики або практично є дуже широким і він не

обмежується органами державної влади та місцевого самоврядування.

Одним із основних елементів реалізації державної політики в інформаційній сфері є захист інформаційної інфраструктури, яку слід вважати невід'ємною частиною стратегічних інформаційних ресурсів і такою, що має значення для обороноздатності держави та її інформаційного ринку.

Національна інформаційна інфраструктура – обчислювальна та комунікаційна техніка, телекомунікаційні мережі, бази і банки даних та знань, інформаційні технології, система інформаційно-аналітичних центрів різного рівня, виробництво технічних засобів інформатизації, система науково-дослідних установ та система підготовки висококваліфікованих фахівців [6].

Законом України “Про Концепцію національної програми інформатизації” [6, с. 16] до інформаційної інфраструктури віднесено: міжнародні та міжміські телекомунікаційні та комп'ютерні мережі; системи інформаційно-аналітичних центрів; інформаційні ресурси; інформаційні технології; системи науково-дослідних установ з проблем інформатизації; виробництво та обслуговування технічних засобів інформації; система підготовки кваліфікованих фахівців у цій сфері.

Першою державною інституцією, на яку було покладено функцію контролю захисту інформаційних систем, став Ситуаційний центр при Президентові України, створений 20 березня 1992 року [7].

В цілому, можна стверджувати, що в Україні за останні роки було сформовано систему спеціальних органів, яка здатна вирішувати складні завдання в галузі забезпечення інформаційної безпеки. Але в сучасних умовах інформаційної війни, ключовим стає завдання протидії пропаганді, інформаційним провокаціям та маніпуляціям.

Зазначені завдання реалізувались через майже повний спектр каналів комунікацій: традиційні ЗМІ, електронні ЗМІ (телебачення), Інтернет ЗМІ, соціальні мережі [2].

Значним кроком вперед в системі інституційного інструментарію забезпечення інформаційної безпеки було створення Міністерства інформаційної політики України. Необхідність створення відповідного

державного органу неодноразово обговорювалась на наукових конференціях та була предметом дискусій круглих столів [3].

Створення даного міністерства є об'єктивною необхідністю в умовах інформаційної війни. За висловом науковця Г. Почепцова – «має об'єднати голоси влади», «потрібно зруйнувати інформаційний вакуум» [4]. Міністерство інформаційної політики України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, зокрема з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами, а також забезпечення функціонування державних інформаційних ресурсів [5].

В органах державної влади на центральному, регіональному та місцевому рівнях сформовано структурні підрозділи, які відповідають за реалізацію інформаційної політики. Вони становлять невід'ємну складову інституційного середовища формування й реалізації державної інформаційної політики України.

Регіональна політика має базуватися на оновленні чинних інструментів регулювання регіонального розвитку, удосконаленні механізмів їх використання та пошуку нових інструментів, а також зміцненні інституцій, які опікуються питаннями регіонального розвитку.

Проблеми регіонального розвитку, за умови відсутності належного реагування, переростають і будуть перерости в загрози регіональної стабільності [1].

Загальнонаціональний рівень важливості проблеми інформаційної безпеки країни, її комплексність вимагають розробки і реалізації відповідної національної довгострокової програми, яка б передбачала комплекс державно-управлінських заходів.

Комплексне розуміння природи безпеки сучасного суспільства передбачає впровадження інструментарію не лише технічного, але і ідеологічного спрямування, належної реалізації спеціальних (правоохоронних) функцій держави. Ключовим елементом політики інформаційної безпеки може стати культивування цінностей і пріоритетів громадянського суспільства, стратегій соціального партнерства і інформаційної взаємодії.

Висновки. Для успішного забезпечення інформаційної безпеки потрібно:

1. Визначити найбільш вразливі інформаційні системи з точки зору технічного забезпечення їх захисту;

2. Налагодити систему забезпечення інформаційної безпеки при наданні інформації з регіонів до центру та навпаки. Забезпечити інформаційну безпеку при передаванні інформації між регіонами.

3. Визначити ключові вузли інформації у військово-оборонному комплексі та забезпечити технічні системи захисту інформації стратегічного та військового характеру;

4. Посилити відповідальність службових осіб при наявності фактів витоку інформації через інформаційні системи;

5. Модернізувати систему корпоративної інформаційної безпеки в країні і поширити практики кращих корпорацій в цій сфері на корпоративний сектор економіки.

6. Розробити програму розвитку інформаційної безпеки регіонів та корпорацій України на основі здобутків вітчизняних науковців в цій сфері.

Література

1. Доктрина інформаційної безпеки України [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017. - Режим доступу :<http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

2. Інформаційна безпека України: Сутність та проблеми [Електронний ресурс]: матер. кругл. стол./ Рубан В. Я.- Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm.

3. Інформаційна безпека України: Сутність та проблеми [Електронний ресурс]: матер. кругл. стол. / Рось А. О. — Режим доступу : http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm.

4. Інформаційна безпека України: Сутність та проблеми [Електронний ресурс]: матер. кругл. стол. / Почепцов Г. Г. — Режим доступу : http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm.

5. Положення про Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс]: затверджено постановою КМУ від 14 січня 2015 р. № 2. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

6. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс] : закон

України від 02.12.2012 № 47/98-ВР. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

7. Про Ситуаційний центр при Президентові України [Електронний ресурс] : Розпорядження Президента України № 46 (46/92-рп) від 20.03.1992 р. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Валіулліна З. В. Розвиток інформаційної безпеки корпоративної економіки / З. В. Валіулліна // Вісник НУВГП. Серія: Економіка. — 2016. — № 22. — С. 21–27.

9. Джинджоян В. В. Концептуалізація системи управління підприємством на основі послуг інформатизації : дис. ... кандидата екон. наук : 08.00.04 / Джинджоян Володимир Вергарович. — Рівне. — 2016. — 185 с.

10. Поляков М. В. Особливості інформаційних технологій як продукції ІТ підприємств / М. В. Поляков, Ю. О. Лецер // Ефективна економіка. — 2016. — № 8. — Режим доступу до журн.: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6041>.

11. Сазонець І. Л. Міжнародні стандарти безпеки підприємств : навч. посіб. / І. Л. Сазонець. — Рівне : Волин. обереги, 2015. — 352 с.

12. Сазонець О. М. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю [текст] : навч. посіб. / О. М. Сазонець. — К. : «Центр учбової літератури», 2014. — 256 с.

13. Ханін І. Г. Теоретико-методологічні основи інформаційної безпеки науково-технологічного розвитку корпоративної економіки / І. Г. Ханін // Інвестиції: практика та досвід. — К. : 2015. — № 22. — С. 42–45.

References

1. President of Ukraine (2017), Decree of the President of Ukraine "Doctrine of Information Security of Ukraine", available at: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

2. Ruban, V. Ya. "Information Security of Ukraine: Essence and Problems", [Online], available at: http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm.

3. Ros, A. O. "Information Security of Ukraine: Essence and Problems", [Online], available at: http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm

4. Pocheptsov H. H. "Information Security of Ukraine: Essence and Problems", [Online], available at: http://old.niss.gov.ua/book/panorama/kr_stil.htm
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), "Regulation on the Ministry of Information Policy of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Law of Ukraine "About the National Program of Informatization", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
7. President of Ukraine (1992), Order of the President of Ukraine "About the Situation Center under the President of Ukraine", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
8. Valiullina Z. V. Rozvytok informatsiynoyi bezpeky korporatyvnoyi ekonomiky / Z. V. Valiullina // Visnyk NUVHP. Seriya: Ekonomika. – 2016. – № 22. – S. 21–27.
9. Dzhyndzhoian, V. V. (20016), "Conceptualization of enterprise management system on the basis of informatization services", Abstract of Ph.D. dissertation, 08.00.04, Rivne, Ukraine, p. 185.
10. Poliakov M. V. Osoblyvosti informatsiynykh tekhnolohiy yak produktsiyi IT pidpryyemstv / M. V. Polyakov, Y. O. Letser // Efektyvna ekonomika. – 2016. – № 8. – Rezhym dostupu do zhurn.: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6041>.
11. Sazonets, I. L. (2015), Mizhnarodni standarty bezpeky pidpryyemstv [International security standards of enterprises], Volyn. oberehy, Rivne, Ukraine, p. 352.
12. Sazonets, O. M. (2014), Informatsiini systemy i tekhnolohii v upravlinni zovnishnoekonomichnoiu diialnistiu [Information systems and technologies in the management of foreign economic activity], «Tsentr uchbovoi literatury», Kyiv, Ukraine, p. 256.
13. Hanin, I. H. (2015), "Theoretical and methodological foundations of the scientific and technological development of the corporate economy information security", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 22, pp. 42–45.

УДК 004(100)

Сазонець О. М.

д.е.н., професор,

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Національний університет водного господарства та природокористування

СВІТОВІ СТРАТЕГІЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ТАКТИКА НАЗДОГАНЯЮЧОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Sazonets O. M.

Doctor of Economics, Professor

Head of the Department of International Economic Relations

National University of Water and Environmental Engineering

WORLD STRATEGIES OF INFORMATICS AND THE TACTICS OF DEVELOPING DEVELOPMENT OF UKRAINE

Стаття розглядає питання, що пов'язані з поширенням та розвитком інформаційних технологій в світі. Розглянуто ці процеси за групами країн. Досліджено винаходи та впровадження в сфері інформаційно-комп'ютерних технологій, поширення в світ мобільного зв'язку, забезпеченість домогосподарств комп'ютерами, виявлено тенденції в забезпеченні Інтернет- зв'язку по країнам світу. Окремо проаналізовано окремі показники розвитку процесів інформатизації в Україні, проаналізовано світові рейтинги розвитку процесу інформатизації.

The article deals with issues related to the spread and development of information technology in the world. These processes are considered in groups of countries. The inventions and implementation in the field of information and computer technologies, distribution in the world of mobile communications, households' computers by computers, the tendencies in provision of Internet communication across the countries of the world have been investigated. Separate indicators of the